SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2545

av Martin Ådahl (C)

Holodomor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erkänna Josef Stalins systematiska mördande av miljontals ukrainare åren 1932–1933, holodomor, som folkmord och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige, Europa och västvärlden måste fullt ut stödja Ukraina, dess frihet och demokrati mot Vladimir Putins illegala och människorättsvidriga anfallskrig som inleddes 2014, och som den 24 februari 2022 eskalerade i en fullskalig invasion och än mer omfattande människorättsbrott riktade mot civila. Vårt stöd måste öka till dess att Ukraina besegrat Ryssland och befriat varje del av sitt territorium. Stödet måste öka i form av vapen och ammunition, av ekonomiska resurser, av utökade ekonomiska sanktioner mot Ryssland, i form av mottagande av ukrainska och i form av stöd för Ukrainas inträde i EU och i Nato.

Det måste också ske i form av erkännande av det historiska lidande som det ukrainska folket utsatts för från totalitära ledare i Kreml, och främst av dessa, Josef Stalins folkmord på miljontals ukrainare, holodomor 1932–1933, vars följdverkningar påverkar Ukraina till denna dag.

Holodomor (bokstavligen på ukrainska ”svältpesten” eller ”svältdöden”) var en medvetet planerad svältkatastrof av extrema proportioner som systematiskt genomfördes av Stalins terrorregim för att bestraffa Ukrainas befolkning, utrota frihets- och självständighetssträvanden i Ukraina och skapa underkastelse bland de överlevande.

Före holodomor var Ukraina ”Sovjetunionens kornbod”, som producerade spannmålsöverskott åt det dåvarande sovjetiska imperiet. Men den påtvingade kollektiviseringen skapade ett ras i jordbruksproduktionen, varefter Stalin systematiskt med våld undanhöll befolkningen dess jordbruksproduktion så att miljoner tvingades svälta ihjäl. Forskare har försökt kartlägga hur omfattande massmordet var, men eftersom sovjetregimen fram tills Sovjetunionens fall medvetet försökte undanhålla information om vad som skedde 1932–1933 varierar uppskattningarna kraftigt, från 2,5 till över 10 miljoner. Det är dock ställt bortom allt tvivel att miljontals ukrainare medvetet svältes ihjäl, med Stalin och hans statsapparats goda minne. Folkmordet hade, såsom avsikten var, förödande och långvariga negativa effekter på det ukrainska samhället, och det har till denna dag satt avtryck i befolkningssiffror och kulturlandskap. Holodomor var samtidigt en del av de fruktansvärda brott mot mänskligheten som begicks av sovjetväldet och som resulterade i tiotals miljoner offer.

Det är därför av största vikt, när nya brott mot mänskligheten begås nästan dagligen på ukrainsk mark av Putins ryska regim, att erkänna holodomor för vad det var – ett folkmord riktat mot ukrainare, från den sovjetiska centralmakten i Moskva. Ett sådant erkännande har också gjorts av bland annat Kanadas regering.

Martin Ådahl (C)